

YRKESYKDOM

MANDAT FOR EKSPERTUTVALG 2007/2008

Bakgrunn

Regjeringen har nedsatt et faglig ekspertutvalg som skal foreta en bred gjennomgang av hvilke sykdommer som bør kunne godkjennes som yrkessykdom. Bakgrunnen er at det gjennom flere år er reist spørsmål ved om dagens yrkesskaderegelverk i tilstrekkelig grad fanger opp sykdommer som klart skyldes forhold på arbeidsplassen.

Som yrkesskade regnes skader/sykdommer som skyldes en arbeidsulykke. I tillegg er en rekke yrkessykdommer likestilt med yrkesskade gjennom en særskilt forskrift (yrkessykdomslisten) som er gitt med hjemmel i folketrygdloven § 13-4. Denne forskriften gjelder også etter yrkesskadeforsikringsloven, jf. § 11 første ledd bokstav b. Lidelser som over tid har utviklet seg i muskel/skjelettsystemet regnes i dag ikke som yrkesskade. Det samme gjelder lidelser som har utviklet seg som følge av psykiske påkjenninger eller belastninger over tid.

Første gang det ble gitt adgang til å gi erstatning som følge av yrkessykdom var i 1911. Etter hvert vokste det fram regler om yrkessykdom for ulike yrkesgrupper. Reglene ble samlet og revidert i 1958 da lov om yrkesskadetrygd trådte i kraft, og er i dag er videreført i forskrifter med hjemmel i folketrygdloven. Nye diagnoser er inkludert på listen, men det er ikke foretatt noen større revisjon.

Yrkessykdomslisten er bl.a. bygget opp slik at den beskriver typer påvirkninger man kan være utsatt for i yrke, for eksempel forgiftning, kjemisk påvirkning, larm, finfordelte stoffer m.v. Sykdommer som skyldes denne type påvirkning, og hvor de øvrige vilkårene for yrkesskade er oppfylt, kan godkjennes som yrkessykdom. Dette systemet innebærer at nye sykdommer som skyldes visse typer påvirkning vil kunne bli godkjent uten at det krever endring av forskriften.

Spørsmålet om å utvide forskriften har tidligere vært vurdert. I en arbeidsgrupperapport om mulighetene for å likestille visse muskel- og skjelettlidelser med yrkesskade fra 1999, ble det foreslått å inkludere fem spesifikke tilstander (diagnoser) i muskel- og skjelettapparatet i yrkessykdomslisten. Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) utarbeidet en egen rapport til arbeidsgruppen. Arbeidsgrupperapporten ble sendt på høring. Høringsinstansene var uenige i forslagene, men med ulik begrunnelse. Noen mente at forslagene var for restriktive, andre mente at de gikk for langt. Forslagene ble ikke fulgt opp. STAMI har fått i oppdrag å oppdatere sin tidligere rapport, og tar sikte på at en slik oppdatering vil kunne være ferdig i november 2007. Ekspertutvalgets arbeid vil være av stor betydning, uavhengig av hvilke juridiske årsaks- og bevisregler som gjelder.

Utvalgets mandat

Utvalget skal foreta en nærmere utredning og vurdering av om dagens yrkesskaderegelverk i tilstrekkelig grad fanger opp sykdommer som klart skyldes forhold på arbeidsplassen, og foreslå eventuelle endringer med hensyn til hvilke sykdommer som kan likestilles med yrkesskade. Utvalget skal:

- Foreta en utredning av hvilke sykdommer som kan likestilles som yrkesskade i dag.
- Vurdere om evt. sykdommer som skyldes forhold på arbeidsplassen, men som i dag faller utenfor yrkessykdomsforskriften, bør kunne godkjennes som yrkessykdom.
- Vurdere om visse yrkesbetingede lidelser som over tid har utviklet seg i muskel- og skjelettsystemet bør kunne godkjennes som yrkessykdom.
- Vurdere om visse yrkesbetingede lidelser som har utviklet seg som følge av psykiske påkjenninger eller belastninger over tid bør kunne godkjennes som yrkessykdom.
- Vurdere de økonomiske og administrative konsekvensene av forslagene.

Eventuelle forslag fra utvalget om å godkjenne nye sykdommer må konkretiseres med definerte diagnoser, herunder beskrive hvordan den medisinske årsakssammenhengen mellom yrket og sykdommen skal kunne påvises.

Utvalget bør foreta en sammenligning av de medisinske vurderingene om sammenhengen mellom arbeid og helse i yrkesskadelovgivning i andre land det er naturlig å sammenligne seg med.

Utvalget kan innhente faglig støtte og innspill underveis, fra bl.a. ressurs- og kompetansemiljøer og berørte myndigheter (Arbeids- og velferdsdirektoratet, Arbeidstilsynet mv). Det legges til grunn at ekspertutvalget i hovedsak skriver sin rapport selv. Partene i arbeidslivet og andre relevante aktører (som berørte myndigheter og forsikringsbransjen) skal involveres og holdes orientert gjennom deltagelse i en referansegruppe som inviteres til jevnlig møter underveis. Arbeids- og inkluderingsdepartementet har et sekretariat som bistår utvalget, og som formidler kontakt med referansegruppen mv.

Utvalget skal legge fram sin utredning innen 20. juni 2008.